

НОВІ ЗНАХІДКИ АДВЕНТИВНИХ РОСЛИН У БУКОВИНСЬКОМУ ПЕРЕДКАРПАТТІ

А. І. ТОКАРЮК^{1, 2}, О. Д. ВОЛУЦА^{1, 3}, І. І. ЧОРНЕЙ^{1, 2}

¹Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
Навчально-науковий інститут біології, хімії та біоресурсів,
кафедра ботаніки та природоохоронної діяльності,
вул. Федьковича, 11, м. Чернівці, 58022, Україна
e-mail: a.tokaryuk@chnu.edu.ua, o.volutsa@chnu.edu.ua, il.chorney@chnu.edu.ua

²Національний природний парк «Вишницький»,
вул. Центральна, 27 а, смт Берегомет, Вишницький р-н, Чернівецька обл., 59209, Україна
e-mail: vyzhpark@ukr.net

³Національний природний парк «Хотинський»,
вул. Олімпійська, 69, м. Хотин, Дністровський р-н, Чернівецька обл., 60000, Україна
e-mail: prpkhotyn@ukr.net

Представлено інформацію про поширення 51 виду чужорідних рослин на території Буковинського Передкарпаття, серед яких 34 наведено вперше, зокрема *Allium sera* L., *Amaranthus hypochondriacus* L., *Apium graveolens* L., *Aralia elata* (Maq.) Seem., *Armeniacae vulgaris* Lam., *Beta vulgaris* L., *Campsis radicans* (L.) Seem., *Castanea sativa* Mill., *Citrullus lanatus* (Thunb.) Matsum. & Nakai, *Echinacea purpurea* (L.) Moench, *Eruca sativa* Mill., *Euphorbia prostrata* Aiton, *Fagopyrum esculentum* Moench, *Fragaria* × *ananassa* (Duchesne) Duchesne, *Glycine max* (L.) Merr., *Hordeum vulgare* L., *Medicago* × *varia* T.Martyn, *Persica vulgaris* Mill., *Petunia* × *atkinsiana* D.Don ex Loudon, *Phacelia tanacetifolia* Benth., *Phaseolus vulgaris* L., *Robinia viscosa* Vent., *Rosa rugosa* Thunb., *Satureja hortensis* L., *Sedum album* L., *S. rupestre* L., *S. spurium* M.Bieb., *Secale cereale* L., *Setaria faberi* F. Herrmann, *Silphium perfoliatum* L., *Sorghum halepense* (L.) Pers., *Swida alba* (L.) Opiz, *Tagetes erecta* L. та *Zea mays* L. Нові локалітети наводяться для 17 видів, 12 з яких у регіоні трапляються поодинокі в синантропних біотопах, тому масових інвазій не очікується, 5 видів (*Erechtites hieracifolia* (L.) Raf. ex DC., *Grindelia squarrosa* (Pursh) Dunal, *Impatiens glandulifera* Royle, *Rudbeckia laciniata* L. і *Symphotrichum* × *salignum* (L.) Nesom) є високоактивними інвазійними рослинами з тенденцією до поширення в природні біотопи. Ці види потребують моніторингу.

Ключові слова: види адвентивних рослин, нові знахідки, Буковинське Передкарпаття.

Вперше інвентаризацію адвентивної фракції флори Буковинського Передкарпаття було здійснено в 2010 році (Протопопова та ін., 2010) і перелік чужорідних рослин налічував 286 видів судинних рослин з 192 родів і 61 родини. У 2018 році для адвентивної фракції флори Буковинського Передкарпаття наводився 301 вид з 198 родів і 62 родин (Інвазійні..., 2018). За останні шість років видрукувано низку праць, де містяться відомості про знахідки 5 нових видів адвентивних рослин у регіоні, зокрема *Rudbeckia triloba* L. (Шевера та ін., 2020), *Anthoxanthum aristatum* Boiss. (Moysiienko et al., 2023), *Typha laxmannii* Lerech. (Shevera et al., 2023), *Cardamine occulta* Hornem. (Шиндер та ін., 2024) і *Hibiscus syriacus* L. (Shevera et al., 2024). Про 20 нових для Буковинського Передкарпаття видів чужорідного походження повідомляється в публікації (Токарюк та ін., 2022), згодом ще про 17 нових видів (Токарюк та ін., 2024). Отже з

моменту видання першого інвентаризаційного зведення адвентивна фракція флори Буковинського Передкарпаття поповнилася 42 видами, а за останні роки нами знайдено ще 34 здичавілі або заносні види, інформацію про які представлено в цьому повідомленні.

Назви наведено за номенклатурним зведенням (Mosyakin, Fedoronchuk, 1999). Види охарактеризовано за хроноелементом, походженням, способом занесення, ступенем натуралізації і типом життєвої форми (Kornás, 1968; Protopopova, Shevera, 2014; Raunkiaer, 1934; Протопопова, 1991; Протопопова, Шевера, 2019). Зразки рослин зберігаються у фондах Гербарію Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (CHER). Деякі знахідки підтверджено фотографіями, які представлені на платформі громадської науки iNaturalist.

Allium sera L. – кенофіт середземноморського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, геофіт.

Здавна вирощується на Буковині як городня культура (Herbich, 1859), проте до сьогодні в здичавілому стані в регіоні не занотовано. Випадково занесені особини знайдено в м. Сторожинець на вул. Видинівського в щілинах між тротуарними плитками (20.08.2024 А. Токарюк, О. Волуца *CHER*; <https://www.inaturalist.org/observations/248718844>).

Amaranthus hypochondriacus L. – кенофіт північноамериканського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, терофіт. В регіоні часто культивують як декоративну рослину. Поза місцями культивування здичавіло росте на газонах у м. Чернівці (Прспект Незалежності) (11.09.2024 А. Токарюк *CHER*), крім того часто трапляється між тротуарними плитками на вул. Лесі Українки (20.09.2024 А. Токарюк *CHER*).

Apium graveolens L. – кенофіт західноєвропейського походження, ефемерофіт, терофіт/гемікриптофіт. Пряна городня культура, яку віддавна вирощували в регіоні (Herbich, 1859). Самонасінні генеративні особини виявлено під живоплотом на вул. Василя Нікіфора в м. Герца (22.09.2022 О. Волуца *CHER*).

Aralia elata (Maq.) Seem. – кенофіт далекосхідного походження, ергазіофіт, колонофіт, фанерофіт. У регіоні зрідка використовується в озелененні. Здичавіле молоде деревце росте в м. Сторожинець вздовж огорожі, яка розмежує залізничний насип і територію Сторожинецької загальноосвітньої школи I-III ст. №1 (27.10.2024 А. Токарюк *CHER*).

Armeniaca vulgaris Lam. – кенофіт східноазійського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, фанерофіт. Популярна плодова культура, яку давна вирощували в садах (Herbich, 1859). Дичавіння *A. vulgaris* відмічено поблизу хутора Мирзак в околицях с. Велика Буда Чернівецького р-ну на схилі меліоративного каналу вздовж польової дороги (25.05.2023 І. Чорней, А. Токарюк, О. Волуца, Д. Якушенко *CHER*).

Beta vulgaris L. – кенофіт гібридогенного походження, ергазіофіт, ефемерофіт, терофіт/гемікриптофіт. Овочева культура, яку давна вирощували на Буковині (Herbich, 1859). Спонтанне місцезростання виду знайдено на пристовбуровому газонному покритті на вул. Шевченка в Сторожинці (09.2024 А. Токарюк).

Campsis radicans (L.) Seem. – кенофіт північноамериканського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, гемікриптофіт. Декоративна ліана, що активно використовується в озелененні. Часто розростається. Знайдено в щілинах між фундаментом будинку і тротуаром на вул. Северина Наливайка в м. Чернівці у 50-ти

м від місця культивування (22.09.2023 І. Чорней <https://www.inaturalist.org/observations/257111784>).

Castanea sativa Mill. – кенофіт східносередземноморського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, фанерофіт. Декоративна, горіхоплідна, медодайна культура, що культивується в регіоні з XIX століття (Herbich, 1859). Молоде деревце виявлено в буковому лісі в околицях с. Тернавка Чернівецького р-ну. N 48.09935° E 26.18038° h ≈ 350 ± 5 м н. р. м. (18.06.2024 О. Волуца *CHER*; <https://www.inaturalist.org/observations/246483265>) та в парку-пам'ятці садово-паркового мистецтва місцевого значення «Парк-сквер» на вул. Кирила Стеценка, 3 в Чернівцях (05.09.2024 І. Чорней <https://www.inaturalist.org/observations/257112952>).

Citrullus lanatus (Thunb.) Matsum. & Nakai – кенофіт африканського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, терофіт. Баштанна рослина, яку давна вирощували на Буковині (Herbich, 1859). Самонасінні молоді особини знайдено в Чернівцях на вул. Северина Наливайка в щілинах тротуарної плитки (04.09.2023 І. Чорней <https://www.inaturalist.org/observations/254974825>). До десятка рослин відмічено на щербенистому субстраті на березі р. Сірет у м. Сторожинець (13.08.2024 А. Токарюк, О. Волуца *CHER*; <https://www.inaturalist.org/observations/248717962>).

Echinacea purpurea (L.) Moench – кенофіт північноамериканського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, гемікриптофіт. Часто культивують в регіоні як декоративну рослину. Самонасінні особини виявлено в саду м. Герца, досить далеко від місць вирощування (26.06.2022 О. Волуца *CHER*).

Eruca sativa Mill. – кенофіт середземноморського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, терофіт. Один самонасінний екземпляр *E. sativa* знайдено між тротуарними плитками в м. Сторожинець на вул. Чернівецькій (27.06.2024 О. Волуца, А. Токарюк *CHER*).

Euphorbia prostrata Aiton – кенофіт американського походження, кенофіт, епекофіт, терофіт. Виявлено в м. Герца: спорадично в щілинах між тротуарною плиткою та масово на газонах (09.10.2024 О. Волуца *CHER*; <https://www.inaturalist.org/observations/246474281>).

Fagopyrum esculentum Moench – кенофіт східноазійського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, терофіт. Круп'яна культура. У 1859 р. F. Herbich зазначив, що на Буковині дичавіє і трапляється у придорожних канавах, на полях і орних землях, проте не вказав чітких локалітетів (Herbich, 1859). Як заносний вид масово трапляється на узбіччі дороги на вул. Полтавській у м. Сторожинець (16.06.2024 А. Токарюк *CHER*).

Fragaria × ananassa (Duchesne) Duchesne – кенофіт гібридогенного походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, гемікриптофіт. Здичавілі особини виявлено в м. Чернівці на вул. Лесі Українки у щілинах між будівлею і тротуаром (16.08.2024 О. Волюца *CHER*), в м. Сторожинець на вул. Марка Вовчка (27.06.2024 А. Токарюк, О. Волюца *CHER*) та в м. Герца на газоні біля будинку культури (24.10.2024 О. Волюца *CHER*; <https://www.inaturalist.org/observations/248998122>).

Glycine max (L.) Merr. – кенофіт східноазійського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, терофіт. Сьогодні в регіоні посіви *G. max* займають великі площі. Як заносна рослина масово трапляється на узбіччі дороги на вул. Полтавській у м. Сторожинець (10.08.2024 А. Токарюк *CHER*).

Hordeum vulgare L. – кенофіт азійського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, терофіт. Одна з найдавніших культурних рослин, про вирощування на Буковині відомо з XIX століття (Herbich, 1859). Як заносний вид занотовано на об'їзній дорозі на Гравітоні у Чернівцях (30.05.2006 Т. Никирса *CHER*) та узбіччі дороги на вул. Полтавській у м. Сторожинець (16.06.2024 А. Токарюк *CHER*).

Medicago × varia Т. Martyn (*Medicago sativa × Medicago falcata*) – кенофіт гібридогенного походження, ксенофіт, епекофіт, гемікриптофіт. Масово росте в синантропних угрупованнях вздовж залізничних колій у м. Сторожинець (13.08.2024 А. Токарюк, О. Волюца *CHER*).

Persica vulgaris Mill. – кенофіт азійського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, фанерофіт. Плодова культура, яка здавна культивується на Буковині (Herbich, 1859). Здичавіле деревце знайдено в Чернівцях на вул. Героїв Майдану біля зупинки громадського транспорту під огорожею (13.08.2024 О. Волюца *CHER*; <https://www.inaturalist.org/observations/248718347>), а також сіянці на рудералізованих ділянках ринку «Зелений» у Чернівцях (08.09.2024 О. Волюца *vidi, non colecta*).

Petunia × atkinsiana D. Don ex Loudon – кенофіт гібридогенного походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, терофіт. Популярна декоративна рослина. Самонасівну генеративну особину виявлено в щілині між фундаментом будинку і тротуаром на вул. Видинівського в Сторожинці (20.08.2024 А. Токарюк, О. Волюца *CHER*; <https://www.inaturalist.org/observations/255379616>).

Phacelia tanacetifolia Benth. – кенофіт північноамериканського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, терофіт. Культивується як медодайна рослина, висівається як сидерати. У м. Герца відмічено спонтанний самосів виду на подвір'ї житлового будинку, ймовірно насіявся з

прилеглого саду, де вирощувався як медонос (04.07.2004 О. Волюца *CHER*).

Phaseolus vulgaris L. – кенофіт південноамериканського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, терофіт. Масово культивується в регіоні з XIX століття (Herbich, 1859). Самонасівну особину знайдено у межах пристовбурового кола на вул. Ірини Вільде в Чернівцях (16.08.2024 О. Волюца *CHER*; <https://www.inaturalist.org/observations/255225151>).

Robinia viscosa Vent. – кенофіт східносередземноморського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, фанерофіт. У регіоні культивується зрідка. Здичавило росте в с. Петричанка (18.07.2023 А. Облущинський <https://www.inaturalist.org/observations/189099762>) та в м. Сторожинець біля дендрологічного парку загальнодержавного значення «Сторожинецький» (20.08.2024 А. Токарюк, О. Волюца *CHER*; <https://www.inaturalist.org/observations/238748510>).

Rosa rugosa Thunb – кенофіт східноазійського походження, ергазіофіт, колонофіт, фанерофіт. Культивується як декоративна рослина. Здичавілі особини виявлено серед чагарників поблизу дендрологічного парку загальнодержавного значення «Сторожинецький» в м. Сторожинець (20.08.2024 А. Токарюк, О. Волюца *CHER*; <https://www.inaturalist.org/observations/254997571>).

Satureja hortensis L. – кенофіт середземноморського походження, ергазіофіт, ефемерофіт, терофіт. Культивується на Буковині як пряносмакова рослина (Herbich, 1859). Упродовж декількох років інтенсивно самонасівається поза межами культивування в м. Герца (31.07.2021 О. Волюца *CHER*; <https://www.inaturalist.org/observations/249607121>).

Sedum album L. – кенофіт середземноморського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, гемікриптофіт. Культивується як декоративна рослина. Здичавило у масовій кількості росте на занедбаних асфальтових доріжках та у щілинах бетонної огорожі неподалік дендрологічного парку загальнодержавного значення «Сторожинецький» в м. Сторожинець (20.08.2024 А. Токарюк, О. Волюца *CHER*; <https://www.inaturalist.org/observations/238746808>) та в с. Банилів-Підгірний Чернівецького р-ну на території місцевої гімназії (13.10.2024 А. Токарюк, Т. Петрович *CHER*).

Sedum rupestre L. – кенофіт середземноморського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, гемікриптофіт. У декоративному озелененні використовують зрідка. Великі здичавілі куртини виду виявлено в м. Сторожинець у двох локалітетах: у щілинах асфальту на вул. Федьковича (16.06.2024 А. Токарюк *CHER*) та вздовж колій на

залізничному вокзалі (13.08.2024 А. Токарюк, О. Волюца *CHER*).

***Sedum spurium* M.Bieb.** – кенофіт кавказько-малазійського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, гемікриптофіт. Декоративна квіткова культура. Утворює здичавілі великі колонії на занедбаних асфальтових доріжках біля дендрологічного парку загальнодержавного значення «Сторожинецький» в м. Сторожинець (20.08.2024 А. Токарюк, О. Волюца *CHER*; <https://www.inaturalist.org/observations/238747608>).

***Secale cereale* L.** – археофіт східносередземноморського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, терофіт. Культурна рослина, яку віддавна вирощували на Буковині (Herbich, 1859). Як заносний або здичавілий вид зафіксовано в с. Горбівці Чернівецького р-ну в придорожніх угрупованнях (2024 *vidi* I. Чорней).

***Setaria faberi* F. Herrmann** – кенофіт східноазійського походження, ксенофіт, ефемерофіт, терофіт. Вперше знайдено як бур'ян на городі в урочищі Могилівський ліс поблизу м. Герца (15.11.2009 О. Волюца, С. Ткачук *CHER*; 16.09.2010 О. Волюца, С. Ткачук *CHER*; 18.09.2011 О. Волюца, С. Ткачук *CHER*). Згодом виявлено на узбіччі дороги в околицях с. Мольниця (15.09.2010 О. Волюца *CHER*); в посівах кукурудзи неподалік с. Банчени (14.09.2011 О. Волюца *CHER*), як домінант серед бур'янів на городах біля с. Остриця, (23.10.2011 О. Волюца *CHER*); на стихійному смітнику в м. Герца (13.08.2016 О. Волюца *CHER*) та вздовж дороги в с. Тернавка (11.08.2024 О. Волюца *CHER*; <https://www.inaturalist.org/observations/255224852>).

***Silphium perfoliatum* L.** – кенофіт північноамериканського походження, агріоепекофіт, гемікриптофіт. Виявлено в складі придорожніх та лучних угруповань в м. Сторожинець (01.10.2023 О. Волюца *CHER*; <https://www.inaturalist.org/observations/186963656>).

***Sorghum halepense* (L.) Pers.** – кенофіт середземноморського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, гемікриптофіт. У регіоні не культивується. Вперше знайдено в канаві на узбіччі дороги між Чернівцями та с. Остриця Чернівецького р-ну (08.10.2024 О. Волюца *CHER*; <https://www.inaturalist.org/observations/246343955>).

***Swida alba* (L.) Opiz** – кенофіт азійського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, хамефіт. Культивується як декоративна рослина. Здичавіло росте у м. Сторожинець поблизу дендрологічного парку загальнодержавного значення «Сторожинецький» (20.08.2024 А. Токарюк, О. Волюца *CHER*).

***Tagetes erecta* L.** – кенофіт північноамериканського походження, ергазіофіт,

ергазіофігофіт, терофіт. Популярна декоративна культура. Здичавілі особини знайдено в м. Чернівці вздовж колій на Чернівецькому залізничному вокзалі (24.06.2020 О. Волюца *CHER*) та у щілинах між бордюром та дорогою на розі вулиць Василя Аксеніна та Едуарда Тангля (21.09.2020 А. Токарюк, О. Волюца *CHER*).

***Zea mays* L.** – кенофіт північноамериканського походження, ергазіофіт, ергазіофігофіт, терофіт. Злакова культура, яку здавна вирощували на Буковині (Herbich, 1859). Виявлено в м. Герца на стихійному смітнику біля ставу (24.08.2019 О. Волюца *CHER*) та вздовж дороги поблизу с. Нова Красношора Чернівецького р-ну (01.10.2023 О. Волюца *CHER*).

Серед 34 наведених видів 14 здавна вирощували на Буковині (Herbich, 1859), проте як здичавілі або заносні рослини їх до сьогодні у Буковинському Передкарпатті не фіксували (*Allium cepa*, *Apium graveolens*, *Armeniacia vulgaris*, *Beta vulgaris*, *Castanea sativa*, *Citrullus lanatus*, *Fagopyrum esculentum*, *Glycine max*, *Hordeum vulgare*, *Persica vulgaris*, *Phaseolus vulgaris*, *Satureja hortensis*, *Secale cereale* та *Zea mays*). Дев'ять таксонів вперше наводяться не лише для Буковинського Передкарпаття, а й для Чернівецької області (*Eruca sativa*, *Euphorbia prostrata*, *Medicago* × *varia*, *Petunia* × *atkinsiana*, *Sedum album*, *S. rupestre*, *S. spurium*, *Sorghum halepense*, *Tagetes erecta*). Вперше для Буковинського Передкарпаття вказуються 11 таксонів (*Aralia elata*, *Amaranthus hypochondriacus*, *Campsis radicans*, *Echinacea purpurea*, *Fragaria* × *ananassa*, *Phacelia tanacetifolia*, *Robinia viscosa*, *Rosa rugosa*, *Setaria faberi*, *Swida alba* та *Silphium perfoliatum*).

Більшість з розглянутих видів належить до ергазіофітів і є кенофітами середземноморського або північноамериканського походження. За життєвими формами поруч з терофітами значним є відсоток гемікриптофітів; фанерофітів небагато і це здебільшого здичавілі плодово-ягідні культури або інтродуковані дерева і чагарники, які використовують в озелененні населених пунктів. Поміж зазначених видів відсутні високоактивні інвазійні рослини (Протопопова, Шевера, 2018).

Крім того, на території Буковинського Передкарпаття відмічено нові випадки здичавіння або занесення низки раніше відомих ергазіофітів:

***Amaranthus caudatus* L.** (м. Герца 29.10.2023 О. Волюца *CHER*);

***Antirrhinum majus* L.** (м. Герца 27.05.2022 О. Волюца *CHER*, м. Сторожинець 24.06.2024 А. Токарюк *CHER*);

Cardamine occulta Hornem (м. Герца 13.11.2023 О. Волуца *CHER*);

Dianthus barbatus L. (с. Куликівка, узлісся 26.05.2019 О. Волуца *CHER* <https://www.inaturalist.org/observations/254995048>; м. Сторожинець, вул. Марка Вовчка 27.06.2024 А. Токарюк, О. Волуца *CHER*);

Euphorbia marginata Pursh (с. Могилівка 11.08.2020 О. Волуца *CHER*; м. Герца 09.08.2020 О. Волуца *CHER*; м. Чернівці, вул. Руданського 10.09.2020 А. Токарюк, О. Волуца *CHER*);

Hibiscus syriacus L. (с. Горбівці 12.06.2023 І. Чорней *CHER*; м. Сторожинець вул. Азовська 13.08.2024 А. Токарюк, О. Волуца *CHER* <https://www.inaturalist.org/observations/248717621>; м. Сторожинець, пров. 2-й Видинівського 20.08.2024 А. Токарюк, О. Волуца *CHER* <https://www.inaturalist.org/observations/255378979>; м. Чернівці, вул. Залозецького 10.09.2020 А. Токарюк, О. Волуца *CHER*; м. Чернівці, провулок Екологічний 12.08.2024 О. Волуца *CHER* <https://www.inaturalist.org/observations/255225520>);

Impatiens glandulifera Royle (НПП «Вижницький», Славецьке л-во, кв. 12, вздовж дороги. 26.09.2024 А. Токарюк *CHER*; південно-західні околиці м. Вижниця, біля урочища Вічовий Майдан, Вижницьке л-во, кв. 4, вид. 4, узлісся. N 48°23952 E 25°17683, h = 346 м н. р. м. 26.09.2024 *vidi* І. Чорней, А. Токарюк <https://www.inaturalist.org/observations/257786965>);

Narcissus poeticus L. (с. Димка 27.04.2024 А. Облужинський <https://www.inaturalist.org/observations/210231808>);

Nigella damascena L. (м. Герца 15.10.2023 О. Волуца *CHER*; с. Банилів-Підгірний 13.10.2024 А. Токарюк, Т. Петрович *CHER*);

Physocarpus opulifolius (L.) Maxim. (м. Вижниця, НПП «Вижницький», Вижницьке ПОНДВ, кв. 5, N 48°23768 E 25°19544, h = 478 м н. р. м. 26.09.2024 І. Чорней, А. Токарюк *CHER*);

Rudbeckia laciniata L. (с. Петричанка 19.08.2023 А. Облужинський <https://www.inaturalist.org/observations/189094055>; с. Глибочок 27.06.2024 О. Волуца *CHER*);

Symphotrichum × *salignum* (L.) Nesom (м. Чернівці 07.09.2020 І. Чорней, А. Токарюк *CHER*; м. Сторожинець вул. Полтавська 2024 *vidi* А. Токарюк; с. Горбівці 2024 *vidi* І. Чорней);

Tagetes patula L. (м. Сторожинець, у щілині під сходами будинку культури 20.08.2024 А. Токарюк, О. Волуца *CHER* <https://www.inaturalist.org/observations/255379188>).

Спостерігається в регіоні активне занесення та поширення видів-ксерофітів:

Crepis capillaris (L.) Wallr. (м. Сторожинець, лівий піщано-кам'янистий берег р. Сірет

13.08.2024 А. Токарюк, О. Волуца *CHER* <https://www.inaturalist.org/observations/256253207>; м. Чернівці, вул. Головна, 137, ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Група різновидностей рідкісних дерев», газон 14.08.2024 А. Токарюк *CHER*);

Digitaria ischaemum (Schreb.) Muehl. (м. Сторожинець 20.08.2024 А. Токарюк, О. Волуца *CHER*);

Erechtites hieracifolia (L.) Raf. ex DC. (с. Буденець 24.09.2023 О. Волуца *CHER* <https://www.inaturalist.org/observations/186963595>);

Grindelia squarrosa (Pursh) Dunal (с.мт Глибока 14.09.2022 А. Облужинський <https://www.inaturalist.org/observations/189106294>);

Висвітлена інформація про нові місцезнаходження 17 видів адвентивних рослин, свідчить про їхнє розповсюдження в регіоні, але 12 з цих видів відомі з поодиноких локалітетів і місцезростання їх приурочені до синантропних біотопів, тому масштабних інвазій не передбачається; 5 видів (*Erechtites hieracifolia*, *Grindelia squarrosa*, *Impatiens glandulifera*, *Rudbeckia laciniata* та *Symphotrichum* × *salignum*) є високоактивними інвазійними рослинами (Протопопова, Шевера, 2018) з тенденцією до поширення в природні біотопи. Ці види потребують моніторингу.

Представлені відомості дозволяють уточнити інформацію про видовий склад, поширення та натуралізацію рослин чужорідного походження у Буковинському Передкарпатті і є основою для розробки заходів контролю на регіональну рівні.

Список літератури:

- Інвазійні рослини в Буковинському Передкарпатті: монографія (2018). А. І. Токарюк, І. І. Чорней, В. В. Буджак, В. В. Протопопова, М. В. Шевера, К. В. Коржан, О. Д. Волуца / Ред. І. І. Чорней. Чернівці: Друк Арт, 176 с.
- Протопопова В. В. (1991). Синантропная флора України и пути её развития. Київ: Наук. думка, 204 с.
- Протопопова В. В., Шевера М. В., Чорней І. І., Токарюк А. І., Буджак В. В., Коржан К. В. (2010). Види-трансформери у флорі Буковинського Передкарпаття. *Український ботанічний журнал*, 67 (6), 852–864.
- Протопопова В. В., Шевера М. В. (2019). Інвазійні види у флорі України. І. Група високо активних видів. *Geo & Bio*, 17, 116–135. <https://doi.org/10.15407/gb.2019.17.116>
- Токарюк А. І., Волуца О. Д., Чорней І. І., Якушенко Д. М. (2022). Нові знахідки адвентивних рослин у Чернівецькій області. *Науковий вісник Чернівецького університету. Біологія (Біологічні системи)*, 14 (2), 172–177. <https://doi.org/10.31861/biosystems2022.02.172>

6. Токарюк А., Волуца О., Чорней І., Якушенко Д., Коржан К. (2024). Доповнення до адвентивної флори м. Чернівці. У кн.: Синантропізація рослинного покриву України: IV Всеукраїнська наукова конференція (11–12 вересня 2024 р., м. Київ, м. Біла Церква). Збірник наукових статей. Київ: [б. в.]. С. 150–155.
7. Шевера М. В., Орлов О. О., Волуца О. Д., Кіш Р. Я. (2020). *Rudbeckia triloba* L. (Asteraceae) – новий вид адвентивних рослин у флорі України. *Чорноморський ботанічний журнал*, 16 (2), 135–143. <https://doi.org/10.32999/ksu1990-553X/2020-16-2-3>
8. Шиндер О. І., Давидов Д. А., Ольшанський І. Г., Левон О. Ф., Несин Ю. Д. (2024). Нові флористичні знахідки у Києві та на його околицях. *Український ботанічний журнал*, 83 (2), 100–144. <https://doi.org/10.15407/ukrbotj81.02.100>
9. Herbach F. (1859). *Flora der Bukowina*. Leipzig, 460 s.
10. Kornaś J. (1968). Geograficzno-historyczna klasyfikacja roślin synantropijnych. *Mater. Zakl. Fitosocjol. Stos. UW*. 25, 33–41.
11. Mosyakin S., Fedoronchuk M. (1999). Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural checklist. Kyiv, 346 p.
12. Moysiienko I. I., Shynder O. I., Levon A. F., Chorna G. A., Volutsa O. D., Lavrinenko K. V., Kolomiychuk V. P., Shol G. N., Shevera M. V., Borovyk D. V., Vynokurov D. S., Zviahintseva K. O., Kalashnik K. S., Kazarinova H. O., Levchuk L. V., Skobel H. O., Tarabun M. O., Gerasimchuk G. V., Lyubinska L. G., Bezsmertna O. O., Bondarenko H. M., Mamchur T. V. & Pashkevych N. (2022). Notes to vascular plant in Ukraine I. *Chornomorski Botanical Journal*, 19 (1), 76–93. <https://doi.org/10.32999/ksu1990-553X/2023-19-1-3>
13. Protopopova V. V., Shevera M. V. (2014). Ergasiophytes of the Ukrainian flora. *Biodiversity Research and Conservation*, 35, 31–46. <https://doi.org/10.2478/biorc-2014-0018>
14. Raunkiaer C. (1934). *The life forms of plants and statistical plant geography*. Oxford: Clarendon, 632 p.
15. Shevera M., Orlov O., Dziuba T., Baranovskyi B., Karmyzova L., Ivanko I., Nikolayeva V., Stotska O. (2023). *Typha laxmannii* (Typhaceae) in Ukraine: current distribution, ecological and coenotic peculiarities, invasiveness. *Research Square*, 35 p. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-2947977/v1>
16. Shevera M., Shynder O., Chorna H. & Doiko N. (2024). *Hibiscus syriacus* L. *Willdenowia*, 54, 22–23. <https://doi.org/10.3372/wi.54.54101>
4. Protopopova, V. V., Shevera, M. V. (2019). Invasive species in the flora of Ukraine. I. The group of highly active species. *Geo & Bio*, 17, 116–135. <https://doi.org/10.15407/gb.2019.17.116> (in Ukrainian).
5. Tokaryuk, A. I., Volutsa, O. D., Chorney, I. I., Iakushenko, D. M. (2022). New findings of alien plants in the Chernivtsi region. *Scientific Herald of Chernivtsi University. Biology (Biological Systems)*, 14 (2), 172–177. <https://doi.org/10.31861/biosystems2022.02.172> (in Ukrainian).
6. Tokaryuk, A., Volutsa, O., Chorney, I., Iakushenko, D., Korzhan K. (2024). Addition to the alien fraction of the flora of city Chernivtsi. Synanthropization of the vegetation cover of Ukraine: IV All-Ukrainian Scientific Conference (2024, September 11–12th, Kyiv). Book of scientific articles. Kyiv, 150–155. (electronic publication) (in Ukrainian).
7. Shevera, M. V., Orlov, O. O., Volutsa, O. D., Kish, R. Ya. (2020). *Rudbeckia triloba* (Asteraceae), a new alien species in Ukrainian flora. *Chornomorski Botanical Journal*, 16 (2), 135–143. <https://doi.org/10.32999/ksu1990-553X/2020-16-2-3> (in Ukrainian).
8. Shynder, O. I., Davydov, D. A., Olshanskyi, I. G., Levon, A. F., Nesyn, Yu. D. (2024). New floristic records in Kyiv City and its environs. *Ukrainian Botanical Journal*, 81 (2), 100–144. <https://doi.org/10.15407/ukrbotj81.02.100> (in Ukrainian).
9. Herbach F. (1859). *Flora der Bukowina*. Leipzig, 1–460.
10. Kornaś, J. (1968). Geograficzno-historyczna klasyfikacja roślin synantropijnych. *Mater. Zakl. Fitosocjol. Stos. UW*. 25, 33–41.
11. Mosyakin, S., Fedoronchuk, M. (1999). Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural checklist. Kyiv, 1–346.
12. Moysiienko, I. I., Shynder, O. I., Levon, A. F., Chorna, G. A., Volutsa, O. D., Lavrinenko, K. V., Kolomiychuk, V. P., Shol, G. N., Shevera, M. V., Borovyk, D. V., Vynokurov, D. S., Zviahintseva, K. O., Kalashnik, K. S., Kazarinova, H. O., Levchuk, L. V., Skobel, H. O., Tarabun, M. O., Gerasimchuk, G. V., Lyubinska, L. G., Bezsmertna, O. O., Bondarenko, H. M., Mamchur, T. V. & Pashkevych, N. (2022). Notes to vascular plant in Ukraine I. *Chornomorski Botanical Journal*, 19 (1), 76–93. <https://doi.org/10.32999/ksu1990-553X/2023-19-1-3>
13. Protopopova, V. V., Shevera, M. V. (2014). Ergasiophytes of the Ukrainian flora. *Biodiversity Research and Conservation*, 35, 31–46. <https://doi.org/10.2478/biorc-2014-0018>
14. Raunkiaer, C. (1934). *The life forms of plants and statistical plant geography*. Oxford: Clarendon, 1–632.
15. Shevera, M., Orlov, O., Dziuba, T., Baranovskyi, B., Karmyzova, L., Ivanko, I., Nikolayeva, V., Stotska, O. (2023). *Typha laxmannii* (Typhaceae) in Ukraine: current distribution, ecological and coenotic peculiarities, invasiveness. *Research Square*, 35. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-2947977/v1>
16. Shevera, M., Shynder, O., Chorna, H., Doiko, N. (2024). *Hibiscus syriacus* L. *Willdenowia*, 54, 22–23. <https://doi.org/10.3372/wi.54.54101>

References:

NEW FINDINGS OF ALIEN PLANTS IN THE BUKOVINIAN CIS-CARPATHIAN

A. I. Tokaryuk^{1,2}, O. D. Volutsa^{1,3}, I. I. Chorney^{1,2}

¹*Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University,
Educational and Scientific Institute of Biology, Chemistry and Bioresources,
Department of Botany and Environmental Activity,
Fedkovich Str., 11, Chernivtsi, 58022, Ukraine
e-mail: a.tokaryuk@chnu.edu.ua, o.volutsa@chnu.edu.ua, il.chorney@chnu.edu.ua*

²*National Nature Park «Vyzhnytsky»,
Tsentralna Str., 27 a, Berehomet town, Vyzhnytsky district, Chernivtsi region, 59209, Ukraine
e-mail: vyzhpark@ukr.net*

³*National Nature Park «Khotynsky»,
Olimpijska Str., 69, Khotyn, Dnistrovsky district, Chernivtsi region, 60000, Ukraine
e-mail: nppkhotyn@ukr.net*

*Information about distribution of 51 species of alien plants on the territory of Bukovinian Cis-Carpathian are presented, among which 34 are noted for the first time, in particular *Allium cepa* L., *Amaranthus hypochondriacus* L., *Apium graveolens* L., *Aralia elata* (Maq.) Seem., *Armeniaca vulgaris* Lam., *Beta vulgaris* L., *Campsis radicans* (L.) Seem., *Castanea sativa* Mill., *Citrullus lanatus* (Thunb.) Matsum. & Nakai, *Echinacea purpurea* (L.) Moench, *Eruca sativa* Mill., *Euphorbia prostrata* Aiton, *Fagopyrum esculentum* Moench, *Fragaria* × *ananassa* (Duchesne) Duchesne, *Glycine max* (L.) Merr., *Hordeum vulgare* L., *Medicago* × *varia* T.Martyn, *Persica vulgaris* Mill., *Petunia* × *atkinsiana* D.Don ex Loudon, *Phacelia tanacetifolia* Benth., *Phaseolus vulgaris* L., *Robinia viscosa* Vent., *Rosa rugosa* Thunb, *Satureja hortensis* L., *Sedum album* L., *S. rupestre* L., *S. spurium* M.Bieb., *Secale cereale* L., *Setaria faberi* F. Herrmann, *Silphium perfoliatum* L., *Sorghum halepense* (L.) Pers., *Swida alba* (L.) Opiz, *Tagetes erecta* L. ma *Zea mays* L. New localities are given for 17 species, 12 of which occur singly in the region in synanthropic biotopes, so mass invasions are not expected, 5 species (*Erechtites hieracifolia* (L.) Raf. ex DC., *Grindelia squarrosa* (Pursh) Dunal, *Impatiens glandulifera* Royle, *Rudbeckia laciniata* L. i *Symphytotrichum* × *salignum* (L.) Nesom) are highly active invasive plants with a tendency to spread into natural biotopes. These species require monitoring.*

Key words: alien plants, new records, Bukovinian Cis-Carpathian.

Отримано редколегією 01.12.2024 р.

ORCID ID

Алла Токарьук: <https://orcid.org/0000-0002-6049-0158>

Олена Волюца: <https://orcid.org/0009-0001-6239-2631>

Ілля Чорней: <https://orcid.org/0000-0002-1382-9112>